

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/9079 din 02.10.2023

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 107/2016 și Codul administrativ) (asigurarea integrității și funcționalității pieței energiei electrice) (număr unic 615/MEn/2023)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul Republicii Moldova, iar autor nemijlocit este Ministerul Energiei, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Se constată că anunțul privind organizarea consultării publice, proiectul și nota informativă la acesta au fost plasate pe pagina web a Ministerului Energiei www.energie.gov.md la compartimentul Transparență decizională/Consultări publice, precum și pe portalul www.particip.gov.md

În aceste condiții, se consideră că autorul a respectat prevederile legale privind transparența în procesul decizional.

1.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă se menționează că: *„Drept finalitate a operării modificărilor propuse în prezentul Proiect, se urmărește garantarea consumatorilor și altor participanți la piață faptul că pot avea încredere în integritatea pieței energiei electrice, că prețurile fixate pe piețele angro de energie reflectă interacțiunea echilibrată și competitivă dintre cerere și ofertă, și că nu se pot realiza profituri prin abuz de piață. Totodată, vor fi stabilite sancțiunile pasibile de a fi aplicate pentru nerespectarea, încălcarea de către participanții la piața energiei electrice, a prevederilor ce țin de integritatea și transparența pieței energiei electrice, cu respectarea principiului proporționalității sancțiunilor cu gravitatea faptei comise”.*

La fel, în notă autorul stabilește că: *„principalele prevederi ale proiectului pot fi grupate în patru categorii:*

- *prevederi ce se referă la transpunerea Regulamentului privind integritatea și transparența pieței energiei electrice, precum și evitarea posibilelor acțiuni de manipulare a pieței energiei electrice;*
- *prevederi ce se referă la constatarea și gestionarea unor posibile situații excepționale în sectorul energiei electrice;*
- *prevederi ce se referă la asigurarea desemnării Operatorului Pieței Energiei Electrice;*
- *prevederi ce țin de soluționarea unor neclarități apărute pe parcursul implementării Legii nr. 107/2016 în vigoare și/sau pentru a exclude echivocul în interpretare”.*

1.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public manifestat prin promovarea unor norme ce ar asigura integritatea pieței energiei electrice.

1.5. Justificarea soluțiilor proiectului

1.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, evidențiază elementele noi și finalitățile urmărite prin promovarea proiectului.

Examinând conținutul notei informative a proiectului supus expertizei se constată că aceasta întrunește condițiile menționate în art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”.

În nota informativă autorul descrie informații detaliate în compartimentul „Fundamentarea economico-financiară a proiectului”.

I.5.3. Efectuarea analizei impactului de reglementare.

Potrivit art.30, pct.2 din anexa nr.1 la Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, *„În cazul proiectelor actelor normative ce reglementează activitatea de întreprinzător, suplimentar se descriu concluziile și propunerile înaintate în cadrul studiilor de cercetare, precum sau rezultatele analizei ex ante sau ale analizei impactului de reglementare. Se prezintă argumentarea, în baza evaluării beneficiilor, a necesității adoptării actului normativ și, după caz, analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv prin prisma respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului”*.

Conform art.13 al Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, *„(1) Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului, precum și corespunderea actului scopurilor politicii de reglementare și principiilor prezentei legi. (2) Actul de analiză a impactului de reglementare este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ”*.

Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23 din 18.01.2019.

La proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (asigurarea integrității și funcționalității pieței energiei electrice) a fost elaborată Analiza Impactului de Reglementare care definește problema, stabilește obiectivele, identifică opțiunile și analizează și compară opțiunile.

La fel, se menționează despre aspectele privind implementarea și monitorizarea.

În nota informativă se menționează că: *„Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică conține prevederi de reglementare a activității de întreprinzător în sensul Legii nr. 235 din 20 iunie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și, respectiv, va fi supus examinării de către Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător”*.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *„textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este

parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea entităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în acesta.

În proiect nu au fost atestate norme care induc confuzie în stabilirea procedurii de exercitare a atribuțiilor acestor entități.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

În nota informativă se menționează că: „*Drept finalitate a operării modificărilor propuse în prezentul Proiect, se urmărește garantarea consumatorilor și altor participanți la piață faptul că pot avea încredere în integritatea pieței energiei electrice, că prețurile fixate pe piețele angro de energie reflectă interacțiunea echilibrată și competitivă dintre cerere și ofertă, și că nu se pot realiza profituri prin abuz de piață. Totodată, vor fi stabilite sancțiunile pasibile de a fi aplicate pentru nerespectarea, încălcarea de către participanții la piața energiei electrice, a prevederilor ce țin de integritatea și transparența pieței energiei electrice, cu respectarea principiului proporționalității sancțiunilor cu gravitatea faptei comise*”.

La fel, în notă autorul stabilește că: „*principalele prevederi ale proiectului pot fi grupate în patru categorii:*

- *prevederi ce se referă la transpunerea Regulamentului privind integritatea și transparența pieței energiei electrice, precum și evitarea posibilelor acțiuni de manipulare a pieței energiei electrice;*
- *prevederi ce se referă la constatarea și gestionarea unor posibile situații excepționale în sectorul energiei electrice;*
- *prevederi ce se referă la asigurarea desemnării Operatorului Pieței Energiei Electrice;*

- prevederi ce țin de soluționarea unor neclarități apărute pe parcursul implementării Legii nr. 107/2016 în vigoare și/sau pentru a exclude echivocul în interpretare”.

În final, menționăm că, în redacția propusă, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.

02.10.2023

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim CURMEI, Inspector principal

Digitally signed by Curmei Vadim
Date: 2023.10.02 11:17:17 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

